

**TURIZM YO'NALISHIDA ZAMONAVIY AXBOROT
TEXNOLOGIYALARIDAN FOYDALANISH VA MULOQOT QOBILIYATI**

<https://doi.org/10.5281/zenodo.10394419>

Kabilova Zebo Babakulovna

*Termiz Davlat Universiteti Raqamli iqtisodiyot
biznes boshqaruvi va ekonometrika kafedrasida o'qituvchisi.*

ANNOTATSIYA

Ushbu tezisda, Turizm yo'nalishida zamonaviy axborot texnologiyalaridan foydalanish haqida fikr va mulohazalar yuritiladi. Turizm bo'yicha mutaxassis uchun professional muloqot qobiliyatlari va do'stlik va Iroda kuchi kabi shaxsiy fazilatlar juda muhimdir, chunki turizm sohasi asosan odamlarning o'zaro aloqasi va aloqa sohasidir. Turizm sohasi va mehmondo'stlik xodimlari uchun bir qator kommunikativ talablar mavjud. Turizm sanoatining ijtimoiy tabiati va shuning uchun lingvistik shaxslarga bo'lgan ehtiyoj tufayli individual kommunikativ faoliyatni, odamlarning tili va nutq xatti-harakatlarini, ayniqsa ularning kasbiy ishlarida o'rganish dolzarb va o'z vaqtida hisoblanadi.

Kalit so'zlar

turizm sohasi, muloqot qobiliyati, chet tillari, mehmondo'stlik, axborot texnologiyalar, xulq-atvor, madaniyat, ijtimoiy rivojlanish.

Turizm sohasidagi professional aloqa masalalarini o'rganuvchilar samarali professional muloqotga yuqori darajadagi operatsion tayyorlik bilan ajralib turadigan xodimlarning xulq-atvorini tashkil etuvchi muayyan xususiyatlar va shaxsiy fazilatlarni ajratib ko'rsatadilar. To'g'ri muloqot qilish uchun tarix, madaniyat, inson ongi va xulq-atvori, ijtimoiy rivojlanish shakllari to'g'risida etarli miqdordagi tizimlashtirilgan bilimlarga ega bo'lish, shuningdek og'zaki va og'zaki bo'lmagan aloqa vositalariga ega bo'lish zarur. Shunday qilib, sizda samarali muloqot uchun zarur bo'lgan bilim va ko'nikmalar tizimi bo'lgan rivojlangan kommunikativ kompetentsiya bo'lishi juda muhimdir. Bunday xodim:

- yuzaga keladigan masalalarni faol muhokama qilish va hal qilishga moyil;
- professional aloqada eng yaxshi natijalarga erishishga qaratilgan;
- professional va kommunikativ kompetentsiyaga ega, optimal yechimlarni topa oladi;
- madaniy tafovutlarning kasbiy va ishbilarmonlik aloqalari natijalariga ta'siridan xabardor;

- xushmuomala, ijobiy munosabat va optimistik dunyoqarashga ega.

Og'zaki bo'lmagan vositalar-yuz ifodalari, holat, imo-ishoralar, qarashlar, pantomima ko'pincha og'zaki nutqqa qaraganda ancha yorqinroq. Ular odatda o'z-o'zidan paydo bo'ladigan va vijdon tomonidan boshqarilmaydigan ruhiy, ayniqsa hissiy sharoitlarni aks ettiradi, og'zaki muloqot esa ong va ongdan ajralmas lingvistik belgilardan foydalanishni o'z ichiga oladi. Shunday qilib, og'zaki bo'lmagan ma'lumotlar ko'pincha og'zaki emas, chunki u shaxsning ichki holatini aks ettiradi.

Turizm yo'nalishi kommunikativ kompetentlikni rivojlantirish vositalaridan biri bu ijtimoiy va psixologik trening. Psixologiyaning bu nisbatan yangi ilmiy va amaliy yo'nalishi hozirgi vaqtda psixologik xizmat tizimining ajralmas va muhim qismi sifatida intensiv rivojlanishni olmoqda. SPTning o'ziga xos shakllarining har xilligi bilan ularning barchasi birlashtiruvchi xususiyatga ega - bu shaxslararo aloqa sohasida ma'lum bilim, ko'nikma va tajribalarni rivojlantirishga qaratilgan ta'sir vositasi. Aytish mumkinki, psixologik jihatdan bu quyidagilarni anglatadi:

- ko'nikmalar va aloqa qobiliyatlari tizimini rivojlantirish;
- mavjud bo'lgan shaxslararo aloqa tizimini tuzatish;
- muvaffaqiyatli muloqot uchun shaxsiy shart-sharoitlarni yaratish.

Aynan ular oxir-oqibat, muloqot metodi va yo'nalishi boshqa tomondan, turizm yo'nalishi talabalarining kasbiy kommunikativ kompetentligining past darajasi unga professional sifatida o'zini o'zi amalga oshirishiga imkon bermaydi, oqibatda umuman, hayotdan qoniqmaslikni tug'dirishi mumkin. Mazkur umumiy va kasbiy kommunikativ kompetentlikning o'zaro ta'sirini inobatga olib, biz uning namoyon bo'lishining quyidagi mezonlarini aniqladik: birinchi mezon - umumiy kommunikativ qadriyatlar. Ularga ish jarayonida uchun insonning qadri, muloqot jarayonining qadri, an'anaviy muloqot shakllarining qadrini kiritdik; ikkinchi mezon - ularning shaxslararo muloqotni amalga oshirishi umumiy kommunikativ ko'nikmalari sifatida belgilanishi lozim.

Xulosa qilib aytganda, chet tillarini bilish ham eng muhim omillardan biridir. Tilni o'zlashtirish jarayonida inson tafakkurning asosiy shakllari va qonunlarini o'rganadi, bu esa bevosita hissiy tasvirlardan tashqariga chiqishga va tushunchalar darajasiga erishishga imkon beradi. Chet tillarini o'rganish shaxsning aqliy rivojlanishini tezlashtiradi, uning mafkuraviy madaniyatini oshiradi. Shuningdek, siz og'zaki bo'lmagan muloqot tilini yaxshilashingiz kerak, bu nafaqat imo-ishoralar tili, balki his-tuyg'ular hamdir. Salomlashish yoki minnatdorchilik bildirish kabi bir xil so'zni yuz ifodalari, imo-ishoralar, ohang orqali uzatiladigan va inson hissiyotlari va hissiyotlarining nozik nuanslarini aks ettiradigan turli xil ranglar bilan gapirish mumkinligi hammaga ma'lum. Og'zaki bo'lmagan muloqot uchun ma'lumotni uzatish, suhbatdosh haqida tasvirni, fikrni shakllantirish va

boshqa odamga ta'sir qilishning asosiy vositasi sifatida og'zaki bo'lmagan belgilardan foydalanish odatiy holdir.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. Tashmurodov T. Xalqaro turizm. -T.: Turon – Iqbol, 2017.- 320 b.
2. Tuxliev I.S. Turizm asoslari: Uslubiy qo'llanma – Samarkand: SamISI, 2018- 226 b.
3. Zamonaviy ta'lim texnologiyalari: darslik mualliflar jamoasi; ed. Bordovskoy N.V. - 2-nashr, o'chirilgan - M.: KNORUS, 2011. - 432 b.
4. Yusufovich, A. A. (2022). Developing the communicative competence of future teachers is an effective measurement for self-organization. *ACADEMICIA: An International Multidisciplinary Research Journal*, 12(1), 302-304.
5. 4. Хуррамова, З., Тошалиева, С., & Туропов, Ж. (2007). Жаҳон иқтисодиёти ва хаққаро иқтисодий муносабатлар. Ўқув қўлланма. Қарши «Насаф» нашриёти 2007., 164 бет.
6. 5. Toshaliyeva, S. (2023). AHOLI FAROVONLIGI DARAJASIGA KICHIK BIZNES VA XUSUSIY TADBIRKORLIK KO 'RSATKICHLARINING TA'SIRINI MODELLASHTIRISH. *Iqtisodiyot va ta'lim*, 24(5), 163-168.
7. 6. Toshaliyeva, S. T. P., & Avazov, A. T. (2023). THE ROLE OF ENTREPRENEURSHIP IN THE ECONOMIC AND SOCIAL DEVELOPMENT OF UZBEKISTAN. *Educational Research in Universal Sciences*, 2(8), 126-130.
8. 7. Toxirovna, T. S., & Bahriddinovna, N. M. (2023). Tadbirkorlikni tashkil etishning asosiy yo 'nalishlari. *Journal of Science-Innovative Research in Uzbekistan*, 1(3), 11-15.
9. 8. Toxirovna, T. S., & Bahriddinovna, N. M. (2023). INSON RESURSLARINI BOSHQARISHNING ASOSIY MODELLARI. *Journal of Universal Science Research*, 1(6), 1057-1061.
10. 9. Toshaliyeva, S. (2023). Forecasting the prospects for the development of regional small business. In *E3S Web of Conferences* (Vol. 449, p. 03003). EDP Sciences.
11. 10. Тошалиева, С. (2022). ХУДУДИЙ КИЧИК ТАДБИРКОРЛИК ФАОЛИЯТИНИНГ РИВОЖЛАНИШ ИСТИҚБОЛЛАРИНИ ПРОГНОЗЛАШ: https://doi.org/10.55439/ECED/vol23_iss3/a33. *Economics and education*, 23(3), 220-227.
12. 11. Тошалиева, С. Т. (2023, July). КИЧИК ТАДБИРКОРЛИК ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ХАЖМИНИ БАҲОЛАШДА ДИНАМИК ЭКОНОМЕТРИК МОДЕЛЛАРДАН ФОЙДАЛАНИШ. In " CANADA "

INTERNATIONAL CONFERENCE ON DEVELOPMENTS IN EDUCATION,
SCIENCES AND HUMANITIES (Vol. 9, No. 1).

13. 12. Хатамов, О., & Тошалиева, С. (2021). Методы и критерии социально-экономической оценки потенциала малого бизнеса в сурхандарьинской области. Экономика И Образование, (4), 215-224.

14. 13. Хатамов, О., & Тошалиева, С. (2021). СУРХОНДАРЁ ВИЛОЯТИ КИЧИК ТАДБИРКОРЛИК САЛОҶИЯТИ НАТИЖАВИЙЛИГИНИ ИЖТИМОИЙ-ИҚТИСОДИЙ БАҶОЛАШ УСУЛЛАРИ ВА МЕЗОНЛАРИ. Economics and education, (4), 215-224.

15. 14. Toshaliyeva, S. T. (2021). Economic and statistical analysis of the development of small business potential in Surkhandarya region. Экономика и предпринимательство, (4), 778-782.

16. 15. Toshaliyeva, S. T. (2020). SOME QUESTIONS ABOUT THE IMPACT OF THE DIGITAL ECONOMY ON THE DEVELOPMENT OF ENTREPRENEURSHIP. Экономика и социум, (7 (74)), 63-69.

17. 16. Toshaliyeva, S. T. (2020). THE CONCEPT OF «BUSINESS POTENTIAL»: ESSENCE, ECONOMIC SIGNIFICANCE. Theoretical & Applied Science, (3), 39-42.

18.